

# האם מוביל קו ישר מביצות נהלל לחולות של פיתחת רפיח? האפנדים התחדשים

אם אינך מחייב אותם, אינך ציוני, ואתה מתנכר לעצם זכותנו להיות כארץ הזאת.

## עמוד אש וחמרות עשן

זוהי ברירה מפתה, מפני שהיא פשוטה וחלקה. היא מפתה בשני הכיוונים. למחנה אחד היא עוזרת להצדיק כל מעשה מרושע, כל "חריג", הנעשה עתה בשם הציונות.

מה אנחנו עושים, בסך הכל? אנחנו עושים מה שעשו אבותינו, אנשי העלייה השנייה והשלישית. אבל הם עשו בצביעות, ואנחנו בגלוי. הם לא יכלו לשלוח את צה"ל לגרש את הערבים, כי לא היה להם צה"ל. לנו יש, ברוד"השם. יש לנו צבא. ויש לנו אריקים, המוכנים לקבל על עצמם את האחריות לבצע את העבודה השחורה, "בלי פקודה", בתור "חריגים".

אלה הם הצנטוריונים החדשים של האימפריה החדשה. העושים את שלהם בידעם שהממשלה הצבועה תגנה אותם. תגנה אותם, ותיישב למחרת היום את תאדמת שפינו ב"חריגים".

ככה זה. ככה זה היה. אזי זה לא יפה. אבל הקמת מדינה וכיבוש מוקדתי אינם דברים יפים. זה יוראה יפה כספרי ההיסטוריה. אבל ביי נתיים מוכרח מישהו לעשות את העבודה השחורה.

זה מחנה אחד — המחנה שדיין ואריק הולכים לפניו כעמודי-אש וכתמר-עשן.

המחנה השני מקבל את אותה הברירה, ומסיק את המסקנה היי המוכה.

נכון, זכותנו על שכם-עילית היא כזכור לנו על יפריעילית, שהיא תל-אביב. על כן אין לנו זכות על שתיחן. שדות היא כנהלל — לכן גם נהלל היתה פרי ניי של הציונות היתה נשלנית ומרושעת. מתהילתה ועד היום.

קשה לדעת איזו משתי המסי קנות מפסידה יותר. האחת מוכיח לה לקולוניאליזם, לשלידה מוטאי לית של כל ערכייהמוסר, לריצת אמוק לאומית. השנייה מוכיחה להתכחשות עצמית, לאובדן האמוי נה בעצם זכותיקולמו, להתקפלות אישית ולאומית.

הסכנה הראשונה ברורה וגלויה לעין. הסכנה השנייה גלויה פחות, אך ייתכן שאינה פחות חמורה. היא נוגעת לטובי הננו" ער, לעילית המוסרית הקטנה שיש בכל אומה. וכפי שכבר ראינו בשנת האחרונה, היא עלולה להביא לדרך-חתחתים.

השאלה הגדולה היא: האם הי ברירה עצמה נכונה? האם אין היא מירכה? האם אין היא חפי שטה נוראה, כוזבת במחורתה?

האם התקבלה נהלל-שדות, תל-אביב-חברון, עומדת במבחן של ביקורת רצינית? האם אין היא תפורה לפי מידות ההוה? האם אין זה נסיון להכניס בדיעבד תוכן של היום לדפוסים של אתמול?

אני מציע להתמודד עם הבעיה הזאת. אין מנוס ממנה. כל ניסיון להתעלם ממנה יסתיים באסון נפשי.

## ערבים בנהלל

זוהי ילד, חייתי חצי שנה בנהלל, אצל מישפחת איכרים ממקימי המושב. (כן, או עוד קראו להם איכרים).

מתשבת חזרת אל הימים ההם. בערבים ארוכים, ליד מנורת-הנפט העשנה, על כוס תה עם לימון וחתיכת קטנה-קטנה של חלבה, היו הזקנים מספרים על ההתחלה, שהיתה אז עדיין טרייה בזיכרונם. כי הזקנים היו אז כבני 40-50, ונראו כבני 70-80. לנגד עינינו, באותם ערבים, קם מחדש העולם של ימיהראשית. הביצות, הקדחת, הראשונים שחלו ומתו, האחרים שהתייאשו וברחו, חרעב, העבודה הנוראה, האקליפטוסים, זה לא היה פרק בספר לילדים. זה היה פרק של זיכרונות אישיים, מפי האנשים שעשו היסטוריה כמו יריהם.

נהלל של אותם הימים כבר חיכתה שרשים. 75 בתים לבנים של שלושה חדרים עמדו כעיגול מדויק מסביב לבית-העם והצרכניה. חורשת האקליפטוסים, בכניסה למושב, נראתה כיער-נוי, ולא נשאר שריד וזכר מן הביצות. לא היה חשמל, כמובן. השבילים טבעו בבזץ עמוק במשך כמה שבועות בשנה. הייתשים הצליחו להדור מבעד לחלונות המרושטים. האוכל היה מעט ופשוט. העבודה נמשכה 12 שעות ביום לפחות. אופניים וכונות-תפירה היו בגדר מותרות. אבל בשביל המייסדים היה זה גידעו, הגשמת כל החלומות.

הם היו אידיאליסטים אמיתיים, עד האחרון שבהם. הם האמינו בלב שלם שהם מגשימים אידיאל סוציאלי נאצל, אידיאל של חברה עובדת, שיוויונית, ללא ניצול וללא שררה. האידיאל הלאומי והאידיאל הסוציאלי היו קשורים בלבם זה בזה, והם לא ראו בשני ספח בלתי-מחושב לראשון. הצדק ההברתי היה חשוב להם לא פחות מן הגאולה הלאומית.

אילו אמר להם מישהו שהם גזרו את הארמה מן הערבים, היו מפי תמזים גזרו כעני משוגע. הארמה נקנתה בכסף. היא לא נגזלה מאיש, מפני שהיתה ארמת-ביצות, ואיש לא ישב עליה.

לא היה שום קשר בין הכפר ובין היישובים הערביים מסביב. לפעמים היינו נתקלים

תמונה בטלוויזיה: קריית-ארבע. פאר ההתנחלות הישראלית ליד חברון. יורשי אברהם אבינו. בית-מלאכה. מנהל-העבודה היהודי, אחד המתנחלים. נזמן הוראות. הפועלים מציינים ועובדים.

הפועלים הם ערבים. התוצרת: חנוכיות.

תמונה אחרת: פיתחת-רפיח. מושב שדות. בתים חדשים, סטנדרטיים. ילדים משחקים. מתנחלת צעירה. מחייכת, מדברת במיבטא זר. בוודאי, טוב להיות כאן. כדאי להיות כאן. יש פרנסה. יש שיחזור ממיסים. אפשר להסתדר יותר טוב מאשר בתל-אביב.

ה"פרנסה" נמצאת בחוץ. בדואים מעבדים את האדמה. בדואים שגדלו במקום הזה, מפני שהיה שלהם. היילים גירשו אותם, דחפורים הרטו את ביקתותיהם. גדר גבוהה הוקמה סביב השטח. בינם ובין אדמתם. ואו נפתח פתח בגדר, ותבדואים הוחזרו למקום, כעובדים שכירים של האפנדים החדשים.

משה אפנדי, יצחק אפנדי, דויד אפנדי. מתנחלים.

## מדגניה עד שדות

זוהי רק ההתחלה. מה שקורה בקריית-ארבע עתיד לקרות בכל רחבי הארץ. אריק שרון מדבר על שכם-עילית, רמאללה-עילית ויריחו-עילית, ואריק שרון יודע על מה הוא מדבר.

בקריית-רפיח פועל מתחרהו של אריק, משה דיין. הוא מרוגז על העסקת העובדים



## מייבשי הביצות בחסות גאפירים: תצלום משנות השלושים

הערבים במושבי-טיפוחי-ספוחיו. אולם העבודה, שאריק התחיל בה, נמשכת במלוא הקצב. אלפי בדואים נוספים עומדים לפני גירוש. דחפורים עוברים על פני בתי-קברות ודיונות. ופורצים את הכביש לעיר שעדיין איננה. משולש-ענק — רפיח-ניצנה-עריש — מוכן להתנחלות. שטח הגדול פי שניים מכל רצועת עזה. חומתי-מגדל אדירים מול פני מידבר-סיני. רבבות בדואים יפוגו ויידחקו לתוך המידבר. ואחריכך יחזרו כדי לעבוד למען המתנחלים-האפנדים. יפיה-הנפש המוחים יש תשובה ניצחת: זוהי ציונות. ציונות בני

מאת

## אורי אבנרי

מרכאות. לא רק הציונות של 1973, אלא גם של 1903 ו-1933. כך זה היה תמיד.

וכך אומרים הציונים-בליי-מרכאות. 1973:

תמיד קמה ההתיישבות היהודית על אדמה שהיתה שייכת לערבים. תמיד סולקו הערבים מן האדמות שנכבשו. תמיד היתה הציונות אכזרית.

נכון, פעם היינו חלשים. דיברנו דיכורי נועם. החבאנו את האמת האכזרית מאחורי מדיניות יפות. אבל עכשיו אנחנו חזקים. הניעה העת לשים קץ לצביעות.

מה שקורה בפיתחת-רפיח, הוא שקרה בנהלל. אין הבדל בין קריית-ארבע ופתח תקווה. קו ישר מוביל מדגניה לדיקלה.

מי ששולל את הנעשה בשדות, שולל גם את זכותו לשבת בכרם-שלום הסמוכה. מי ששולל את פיתחת-רפיח, שולל את עמק-ירזעאל. זכותנו בשכם-עילית היא כזכותנו בצפת-עילית.

והברירה היא פשוטה: אם הינך ציוני, עדיך לחייב את כל אלה.